

Jön a fizetéképtelenséget megelőző szerkezetátalakítási eljárás

Egy EU-s irányelvnek megfelelően jövő júliusig Magyarországon is be kell vezetni a gazdasági nehézségekkel küzdő, életképes adósok megmentését biztosító új, gyors és átlátható szerkezetátalakítási eljárást.

A bevezetésre váró új eljárás hasonlít a jelenlegi csődeljárásokhoz, a legfontosabb különbségek az alábbiak szerint foglalhatók össze:

Az új szerkezetátalakítási eljárás a csődeljárásból ismert nyilvános eljárás mellett bevezeti a bizalmi eljárások megindításának lehetőségét. A Bizalmi eljárások esetén lehetőség van arra, hogy ne az összes hitelezőre, hanem csak egy bizonyos körre (mondjuk a pénzügyi hitelezőkre) vonatkozzon a követelésérvényesítés megállítása. Tehát a csődeljárásban meghatározott fizetési haladék jogkövetkezményei egy az egyben nem alkalmazhatók ebben az eljárásban. A többi hitelezőt tehát esedékességkor kell fizetni, csak azok vonatkozásában rendel el a bíróság megállítást, akikre vonatkozóan az adós azt kezdeményezte.

Az európai uniós irányelv nagy hangsúlyt helyez a bíróság gazdasági szakértelme növelésének. Csőke Andrea Mire készülünk címmel írt tanulmányában kidolgozott egy jogszabály-módosítási javaslatot, amelyben ezekben az új eljárásokban már első fokon is háromtagú tanácsok járnának el. A tanács elnöke a bíróság hivatásos bíró tagja, a másik két tag pedig a tervszakértők listájáról véletlenszerűen kirendelt tervszakértő lenne a javaslat szerint.

Az egész eljárás célja, hogy az adós egy úgynevezett szerkezetátalakítási tervet kidolgozzon, azt a hitelezők elfogadják, és az adós ennek megfelelően helyreállítsa a gazdasági helyzetét.

Már az eljárás lefolytatása iránti kérelem benyújtásakor rendelkeznie kell az adósnak egy előzetes szerkezetátalakítási tervvel, és a bíróság ennek tükrében vizsgálja, hogy engedélyezi-e az eljárás megindítását vagy sem.

Az új eljárásban a hitelezői osztályokat az adós alakíthatná ki, természetesen a bíróság szigorú jogosítványai mellett. A szavazás távolról is történhetne és a szavazatok számítása egyszerűbb lenne, mint a csődeljárásoknál.

Az irányelv bevezeti a hitelezői osztályokon átívelő kényszermegállapodást, amelynek a lényege, hogy a bíróság a törvényben foglalt esetekben akkor is jóváhagyhatná a megállapodást, ha egyébként nincs meg valamennyi osztályban a szükséges hozzájárulás.

Az irányelv előírja a hitelezők érdekeit leginkább szolgáló teszt szabályozását, amelyet a csődeljárásunk nem ismer. Ennek a lényege, hogy a megállapodás benyújtása után a kisebbségben maradtak kérhetik a bíróságtól a jóváhagyás elutasítását arra hivatkozva, hogy a szerkezetátalakítási megállapodás nem felel meg a hitelezők érdekeit leginkább szolgáló terv meghatározására vonatkozó módszertani tesztnek, amely egy olyan vizsgálat, amelynek célja annak megállapítása, hogy a tervvel egyet nem értő hitelezők rosszabbul járnának-e a terv elfogadásával.

Csőke Andrea irányelv alapján készített javaslata szerint az adós a hitelezők elé terjesztendő végleges terv készítése során mind a bizalmi, mind a nyilvános eljárásban bármilyen eljárásjogi vagy anyagi jogi

kérdés vonatkozásában kérheti a bíróság döntését, azaz kérheti a bíróság döntését minden olyan esetben, amelyet szükségesnek érez ahhoz, hogy az utóbb szavazásra bocsátott terv - a hitelezők és a tulajdonosok elfogadása esetén - a bíróság által jóváhagyásra kerüljön, amely a csődeljárásoknál nem ismert lehetőség.

A csődeljárásokkal szemben a szerkezetátalakítási eljárások az eljárás bármely szakaszában megszüntethetőek lennének a javaslat szerint felsorolt esetekben. Ilyen eset például, ha az adós család módon akadályozza az eljárás átlátható, tisztességes lefolytatását vagy akár, ha az adós visszaélészerűen használja az egyedi követelésérvényesítést megállító határozatot. Az eljárás akkor is megszüntethető lehet, ha az egyedi követelésérvényesítést megállító határozatban meghatározott időtartam, vagy 12 hónap az elrendelésétől eltelt.

Ha az adós üzleti könyvei és nyilvántartásai olyan mértékben hiányosak vagy elégtelenek, hogy nem lehet belőlük megbizonyosodni az adós üzleti és pénzügyi helyzetéről, nem is lesz ilyen eljárás indítható Csőke Andrea törvényjavaslata szerint. Ugyanúgy nem kezdeményezhető szerkezetátalakítási eljárás, ha az adóssal szemben felszámolási eljárás van folyamatban.

A bizalmi szerkezetátalakítási eljárást mind az adós, vagy tulajdonosa, vagy akár a hitelező is kezdeményezhet.

Nyilvános szerkezetátalakítási eljárás csak az adós kezdeményezhet, illetve csak az adós által bizalmi eljárásként kezdeményezett szerkezetátalakítási eljárás alakítható át nyilvános eljárássá.

Az adósi kérelem benyújtásához nincs szükség a tulajdonosok döntésére szemben a csődeljárásokkal.

Az adós határozza meg kérelmében, hogy mely hitelezőjére kéri a szerkezetátalakítási eljárás lefolytatását. A bíróság az eljárást megindító, az egyedi követelésérvényesítést megállító határozatában felsorolja azokat a hitelezőket, akik az eljárásban részt vesznek. Az adósnak csak azokat a hitelezőket kell értesítenie, akikre a követelésérvényesítés megállításával az eljárás hatályát ki akarja terjeszteni.

Ha nem valamennyi hitelezőre terjed ki a megállítást, úgy a bíróság adós részére elektronikusan megküldött egyedi követelésérvényesítést megállító végzésének a hitelező részére történő bemutatása időpontjától illeti meg a megállítást az adóst az adott hitelező követelése vonatkozásában. A megállítást időtartama Csőke Andrea javaslata szerint 4 hónap lenne, és az adós vagy az adóst képviselő tervszakértő kérhetné bizonyos feltételek esetén a megállítást meghosszabbítását legfeljebb 12 hónapig.

A javaslat felsorolja, hogy mit kell tartalmaznia a szerkezetátalakítási tervnek és mit a megállapodásnak.

Eltérés a csődeljáráshoz képest, hogy a javaslat a bírósági gyakorlat által kimunkált tartalmi elemeket törvényi szinten felsorolja, például a szerkezetátalakítási tervnek tartalmaznia kell a terve végrehajtásának feltételeit, ideértve a munkavállalók helyzetét érintő általános következményeket, vagy az adós által becsült pénzmozgást az eljárás során és azt követően.

A szerkezetátalakítási megállapodás kiterjedhet akár az adós vállalkozása részének vagy egészének az értékesítésére is.

További eltérés a csődeljáráshoz képest, hogy a bíróság jóváhagyó végzése elleni fellebbezésnek a megállapodás végrehajtására nincs halasztó hatálya. A másodfokú bíróság a fellebbező fél kérelmére azonban teljesen vagy részlegesen felfüggesztheti a szerkezetátalakítási megállapodás végrehajtását.

További speciális rendelkezés a csődeljáráshoz képest, hogy az adós a bizalmi eljárás lefolytatása iránti kérelem benyújtásakor kérheti, hogy a bíróság - a megfigyelőn kívül - egy támogató tervszakértőt jelöljön ki az adós segítségéként a végleges szerkezetátalakítási terve elkészítéséhez, a hitelezőkkel való tárgyalásokon való támogatáshoz. Ha a hitelező kéri az eljárás lefolytatását, akkor igazolnia kell, hogy az adós ügyvezetését megfelelően felhívta az eljárás kezdeményezésére, és részletesen, gazdaságilag megindokoltan, bizonyítékokkal ellátva ki kell fejtenie, hogy miért kezdeményezi az eljárást, és nyilatkoznia kell, hogy amennyiben az adós nem vállalja a szerkezetátalakítási eljárás lefolytatását, kéri az adósra vonatkozóan tervszakértő kijelölését, és vállalja a tervszakértő költségeinek és díjának a megelőlegezését.

Új javaslat, hogy az adós saját legfőbb szervének döntése alapján kezdeményezheti a Fővárosi Törvényszéken, hogy az a szerkezetátalakítási eljárást vállalatcsoportként, az uralkodó tagon kívül az ellenőrzött társaságra (társaságokra) vonatkozóan is egy eljárásban indítsa meg.